
Ringslangberichten

Juvenile ringslang in juni?

Jeroen Reinhold meldde de waarneming van een jong ringslangetje in Flevoland. Gré ter Woord vond dit ± 15 cm lange slangetje op 19 juni. Dat kan dus eigenlijk niet want de nieuwe lichting ringslangetjes kruipt pas in augustus uit het ei. Het gaat hier hoogst waarschijnlijk om een zeer klein eerstejaars dier (een slangetje dus die één winter achter de rug heeft). Nu zijn er uit Duitsland, Frankrijk en Zweden ook meldingen bekend van kleine eerstejaars ringslangen (18-23 cm).

Wat de oorzaak is van deze groeiachterstand blijft natuurlijk gissen maar ervaringen rond Amsterdam geven aan dat de groeisnelheden van ringslangen enorm kunnen variëren; van slechts enkele centimeters groei per jaar tot enkele decimeters groei per jaar.

Waarschijnlijk dus een diertje dat vorig jaar laat geboren is en dit jaar nog niet groeide!

Mazzel op ongeluksdag

Begin april kregen we via Martin Melchers te horen dat Mevr. Gudde-Blom op haar traject bij Uitdam veel slangen (1x 6 slangen en 1x 3 slangen) had gezien, opmerkelijk want tot dan toe werd hier nooit meer dan één ringslang per keer gezien. Op vrijdag 13 april besloten wij (Pieter de Wijer en Ingo Janssen), na een vruchteloos ringslangbezoek aan het Vuurtoreneiland in het IJmeer, door te fietsen naar Uitdam. Na een

afmattende fietstocht, over de dijk en tegen de wind in, kwamen we uitgeput aan bij het dijktraject even ten Zuiden van Uitdam. Na een korte lunchpauze, het zonnetje was inmiddels gaan schijnen, begonnen we met het zoeken naar slangen. Dat zoeken duurde niet lang, enkele tellen na aanvang ving Pieter de eerste slang. Daarna ging het snel, op een stukje dijk van nog geen 100 m. vingen we binnen enkele minuten 10 ringslangen.

Enkele weken later werden er nog eens 8 ringslangen geteld. Hiervan waren er slechts twee ook op die 13de april gevangen. Het lijkt er dus op dat de groep ringslangen hier uit minstens enkele tientallen dieren bestaat, daarmee is ze groter dan de andere bekende deelpopulaties ten Noorden van het IJ. Geen slecht resultaat dus voor een trajectbezoek op de ongeluksdag. Trouwens, op de terugweg hadden we de wind in de rug!

Nieuwe ringslangtrajecten in de Wieden

Het ringslangen meetnet is dit jaar uitgebreid met twee trajecten in de Wieden. Speciaal in laagveen gebieden zochten we nog enkele trajecten met de ringslang en gelukkig wilden Bert Venema en Ronald Messemaker beide een traject in de Wieden voor hun rekening nemen. Begin mei tijdens een bezoek van de Werkgroep Monitoring aan de Wieden werd al een ringslang gezien, een goed begin dus. De spectaculaire boottocht over de Beulakerwilde zullen we trouwens ook

Het ringslangtraject bij Uitdam

niet snel vergeten.
We wensen Bert en Ronald veel plezier en doorzettingsvermogen toe, dat laatste zullen ze nodig hebben want waarnemingen van de ringslang in de Wieden zijn schaars.

Topscore in Kuinderbos

Vorig jaar werden wij verrast door de grote aantallen ringslangen die Gré ter Woord zag op het traject in het

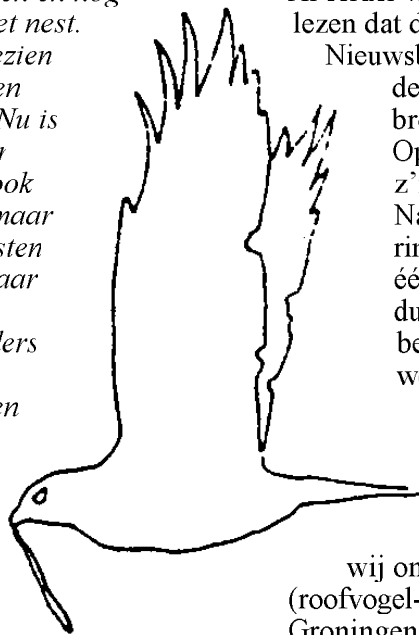
Kuinderbos, er werden toen zelfs meer ringslangen gezien dan op de topringslangtrajecten in de Randstad (Amsterdam, Diemen, Reeuwijk). Ook dit jaar zet die lijn zich voort; tijdens een ronde begin juni telde Gré dertig (!!!) ringslangen, waaronder veel dikke 'gebobbelde' (dus zwangere) vrouwtjes. Een dag met een topscore en een zeer voldane monitoorder.

Buizerd eet Ringslang

Van Rombout de Wijs ontvingen we de volgende berichten.

Gisteren werden bij het ringen van een jonge buizerd in het Naardermeer (door Fred Vogelenezang en Daan Buitenhuis) in het nest 6 dode ringslangen aangetroffen en nog 1 op de grond onder het nest. Ook vorig jaar werd gezien dat deze buizerd met een ringslang langsvloog. Nu is op zich uit de literatuur bekend dat buizerden ook wel ringslangen eten, maar in het Naardermeer wisten we dat nog niet. Blijkbaar moeten er heel wat ringslangen zitten, anders zou hij er niet zo gemakkelijk aan kunnen komen.

Ik ging een paar dagen later ook nog even langs het nest van deze 'slangenbuizerd'. Ik wilde proberen nog een foto te maken van wat resten van slangen, men dacht namelijk dat het jong was uitgevlogen. Inderdaad vond ik nog een oud slangenskelet en heb geprobeerd een foto te maken. Ik vond echter ook het geringde buizerdjong dood onder het nest! Het was al te ver heen om nog iets over de doodsoorzaak te kunnen zeggen. Tijdens het ringen was opgevallen dat er nogal veel prooiresten in het nest lagen, waarvan nauwelijks was gegeten. Daar lagen dus ook 6 ringslangen zonder kop bij (en 1 of 2 onder het nest). Misschien duidt dit op een verdwenen vrouwtje? Bij veel

roofvogels voeren de vrouwtjes namelijk het jong met prooien die door het mannetje worden aangesleept. Of misschien was het jong ziek. Andere mogelijkheid: gepakt door een havik..

Al eerder was in de Nieuwsbrief te lezen dat de buizerd reptielen eet. In Nieuwsbrief 8 noemde Rob Bijlsma de hazelworm 'hapklare brokjes' voor de jonkies. Opvallend is dat Rombout op z'n traject in het Naardermeer weinig ringslangen ziet, gemiddeld één ringslang per jaar. Het is duidelijk dat deze buizerd de betere ringslang- trajecten weet te vinden!

Het viel ons trouwens op dat bovenstaand bericht parallelen vertoont met het volgende bericht dat wij ontvingen van Rinus Dillerop (roofvogel-onderzoeker in Drenthe en Groningen).

In 1998 heb ik voor het eerst een verse adder (vrouw van ± 50 cm) zonder kop op een buizerd-nest aangetroffen in de periode van half april. De adder is ten prooi geslagen door de buizerd en aangeleverd als voer voor de jongen. Echter na een week, tijdens een nestcontrole lag het lijf van de adder (punt gaaf) onder de nestboom. Dit jaar (half april 1999) nogmaals precies hetzelfde vastgesteld. Alleen dit keer een adder-man (29 cm lang en vervellend)

Ook hier: slangen zonder kop en kadavers onder het buizerdnest.